

ГОДЛІС ЦАРКВЫ

РЭЛІГІНА-ГРАМАДЗКІ ЧАСАПІС ПРАВАСЛАУНЫХ БЕЛАРУСАЎ
Выдае Царкоўная Рада Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае
Царквы ў Нью-Ёрку. Рэдагуе Калегія. Адрыс Рэдакцыі: "The Voice
of the Church", 108 Wyckoff St., Brooklyn 1, New York, N. Y.

Tel.: Ulster 2-7552

Цана 25 цэнтаў

№ 2.

КАЛЯДЫ, 1955

ГОД. 1.

БОЖАЙ МІЛАСЬЦЮ

СВЯЩЧЭННЫ САБОР ЯПСКАПАЎ БЕЛАРУСКАЕ АЎТАКЕ-
ФАЛЬНАЕ ПРАВАСЛАЎНАЕ ЦАРКВЫ НА ЧУЖЫНЕ

Да ўсечэснога Духавенства, прэпадобнага
Манаштва ѹ сіх багалюбівых вернікаў на-
шых на Чужыне ѹ на Бацькаўшчыне прабы-
ваючых

КАЛЯДНАЕ ПАСЛАНЬНЕ

„І СЛОВА целам сталася, і пасялілася між нас”.
(Іо. 1,14).

УЛЮБЛЕНЫЯ ДЗЕЦІ НАШЫЯ!

Такімі натхнёнымі ѹ цудоўнымі словамі зьявістуе нам сьв.
Апостал Іоан вялікую радасьць: Хрыстос НАРАДЗІЎСЯ! Хрыстос,
прадвочнае „Слова целам сталася, і пасялілася між нас, і бачылі
мы славу Яго, як Адзінароднага ад Айца, поўнае ласкі ѹ праўды”.
А сталася гэта не прыпадкова. Аб гэтым апавясьціў Бог Айцец ужо
зграшыўшым Адаму ѹ Еве ў Раю: „Насенъне Жанчыны скрышыць
галаву шатана” (І Майс. 3,15).

Гасподзь Бог стварыў Адама ѹ Еву для вечнага ѹ шчасльвага
жыцця ў Раю. Але зьмей-шатан спакусіў іх, яны цяжка зграшылі
յ гэтым страдлі Рай і жыцьцё вечнае. Аднак, Гасподзь Міласэрны,
дзеля бласконцае любові Свае, зымілаваўся над імі ѹ абяцаў паслаць
ім Месію-Спасіцеля, Каторы Сваім послухам аж да съмерці на Кры-
жы паверне людзям стражанае жыцьцё вечнае ў Раю.

Цяжкое было жыцьцё людзей пасыля страты Раю. Аднак, на-
дзея на Месію-Спасіцеля іх ад роспачы ратавала, узмацняла, па-
цяшала. А калі яна слабела, а часам і зусім зынікала, Гасподзь Бог
прытамінаў ім аб ёй праз Сваіх Прарокаў, якія, натхнёныя Духам

Святым, гаварылі людзям: Прыйдзе Месія, народзіцца ад Прачыстае Дзевы ў Віфлееме, злучыць ізноў людзей з Богам!

І вось, калі споўнілася поўня часу, у ціхую Святую Ноч стаўся цуд: зазыяла Зорка над Віфлеемам! Зорка Ласкі, Міласэрдзяй Любові Божае. У вялікім святыле зъявіўся Ангел на небе ѹ апавядыці ю Віфлеемскім пастыром аб вялікай радасці ўсім людзям: „Цяпер нарадзіўся вам у месьце Давідавым Спасіцель, Каторы ёсьць Хрыстос Гасподзь” (Лк. 2,11).

Хрыстос, Спасіцель наш, НАРАДЗІЎСЯ! Нарадзіўся ў ясьлях у стайні, бо „ня было Яму месца ў гасподзе” (Лк. 2,7). Дзіва дзіўнае: Валадар Неба ѹ зямлі, Творца ўсяго съвету, нарадзіўся як найбяднейшы чалавек! Але гэта толькі для нас дзіва, бо Народжаны Хрыстос, паводле Провіду Божага, меў узяць на Сябе ўсе беды, немачы ѹ грахі нашыя. Таму Ён, як Чалавек, ужо ад Народжэння мусіў быць сярод гэтых бяды, немачаў, выгнаньня, цярпенінья, уключна з пакутамі на Крыжы. Ісус Хрыстос узяў беды нашыя на Сябе, каб нас зрабіць шчасльвымі. Ён зыйшоў з Неба, прыняў нашае цела, каб ачысьціць, асвяціць нас, зрабіць нас ізноў дзяцьмі Божымі. Ён панізіў Сябе, каб так падняць нас на ўзоровень ангелаў, на вышыні Нябесныя! Ён стаў Чалавекам, каб перамагчы ўсе слабасці нашыя ѹ паказаць нам, што ѹ мы можам карыстацца сілаю Яго, калі толькі пойдзем за Ім, па слову Яго: „Калі будзеце мець Веру, дык зробіце тое, што Я раблю, і нішто ня будзе немагчымае для вас” (Мц. 17,20). Урэшце, Свайм Народжэннем у стайні, Спасіцель наш асвяціў усю прыроду, усякі твор.

Таму ў ціхую Святую Ноч Нараджэння Дзіцятка ўся прырода заціхае, зачараўаная зъяўленнем Тварца свялаго ў людzkім целе, усякі твор пяе хвалу Яму. Тым болей людзі, зачараўаныя съявліем Зоркі Віфлеемскае, абнаўляюцца, прасвяляюцца, выбачаюць сабе крýуды розныя, бо ж гэтаяе съявіло Любові Божае ня ведае ніякіх перашкодаў, ніякіх межаў, абыймае сабою ўвесь съвет: усіх людзей, усякі твор. Таму таксама нашы пабожныя продкі з усёй абыймаючаю любоўю ў сэрцах сваіх нясылі сена са стала ў стайню ѹ давалі яго жывёле, бо ў гэтую часіну ўсё было Божае!

Так дабрадатныя прамені Зоркі Віфлеемскае, як съявіло Ласкі ѹ Любові Божае, натхняюць сабою ўвесь съвет, усюды нясыць радасную вестку аб Нараджэнні Богачалавека на зямлі, весьцяць Праўду, Супакой-Мір усім людзям добрае волі. І як даўней людзі добрае волі цешыліся надзеяй на Прыход Спасіцеля, так і цяпер з Нараджэннем Яго цешацца надзеяй, што скора запануе ўсюды на съвеце любоў, брацтва ѹ мір, як Ён і сказаў: „Прыдзеце да Мяне ўсе працуючыя ѹ абцяжаныя, і Я супакую вас” (Мц. 11,28). Таму ўсе людзі добрае волі ў ціхую Святую Ноч вітаюць Народжанае Дзіцятка, як съявіло ѹ мір съвету, фіміамам свае любові ѹ надзеі, выяўляючы гэта съявлім запаленых съвечак. І асабліва ў гэтую Святую Ноч душы іх цешацца, бо адчуваюць прысутнасць Творцы съвету ѹ міру-супакую сярод іх дыў цвёрда вераць, што скора прыйдзе час, і „Бог міру скрышыць шатана пад нагамі нашымі” (Рым. 16,20).

Але радасьць нашая заўсёды большая, калі мы дзелімся ёю з нашымі бліzkімі. Таму ў гэты Святы Вечар кожны съпяшыць дамоў, да свае сямейкі, да стала з пахучым сенам, каб перажыць радасьць ангелаў і Маці Божае перад ясьлямі Дзіцятка. Нажаль, многія з вас будуць мень пустыя месцы пры сваім стале, бо там ня будзе таты, мамы, або сына, дачкі. І не адна съяза сконцца з ablіччаў вашых, але няхай яна злучаецца з гарачаю Верою й Любоўю да Народжанага Хрыста, Бога нашага, Каторы пацешыць вас, пашле Ласку Сваю вам і тым, каго няма з вамі. Асабліва-ж шчыра й горача памолімся ў гэты Святы Вечар за тых наших братоў і сёстрай, што церпяць і пакутуюць удома дый на катаргах і высылках сучаснага Града. Спасіцель наш выслушае малітвы на-шы, і паможа нам неўзабаве славіць Яго на нашай народжанай, Вольнай і сладкай Бацькаўшчыне-Беларусі.

З гэтаю цвёрдаю вераю й надзейя на мір Божы ў съвеце, з палымяннай любоўю да Нованароджанага Хрыста, Бога нашага, ві-таем вас, усечэнсныя Айцы й улюбленыя Браты й Сёстры зь вялі-кім і радасным Святым РАСТВА ХРЫСТОВАГА і з надыходзячым НОВЫМ ГОДАМ. Няхай съятло Зоркі Віфлеемскае ўзмацніць і прасвятыліць вас дый злучыць вас у адну Богу мілую сямейку, і радасьць вашая будзе поўная, бо Ягоная, Хрыстовая (Іо. 15,11).

Пасылаем вам нашае Архіпастырскае Багаславеніне. Стала ўзмацняйце Веру вашую ў Хрыста, Бога нашага, пазнавайце Прауду Яго, і „яна зробіць вас вольнымі” (Іо. 8,32), ды шчасльвымі і ра-даснымі тут на зямлі й там на Небе.

Ласка й Мір Господа нашага Ісуса Хрыста, Любоў Бога й Айца, і Шчадроты Святога Духа будуць з усімі вамі. АМІНЬ.

† СЪМІРЭННЫ АРХІЯПІСКАП С Е Р Г І Й
Глава Свяшчэннага Сабору Япіскапаў Беларускае
Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы

† СЪМІРЭННЫ АРХІЯПІСКАП В А С І Л Ъ
Сакратар Свяшчэннага Сабору Япіскапаў БАПЦ
на Чужыне.

Дана Року Божага 1955
месяца сьнежня
Аўстралія-Амерыка.

СЛАВА НА ВЫШЫНЯХ БОГУ...

І сталася ў тыя дні: выйшла ад кесара Аўгуста павяленыне зрабіць съписаньне па ўсей зямлі. І пайшлі ўсе запісацца, кожны ў сваё места.

Цяжка ўздыхнуў Язэп: гэтае падарожжа ў Віфлеем! Ах, Марыя, я баюся.

Але Марыя міла ўсьмяхнулася й сказала: Язэп, мой дарагі, ці ты забыўся, што ангел сказаў мне?

— Ня бойся, Марыя! адказаў Язэп...

— А што ён сказаў табе? — Тыя самыя слова.

— Таму нічога ня будзем баяцца. І тут яшчэ нешта. Я чытала ў сув. Пісьме прароцтва аб Месіі: Ён мае нарадзіцца ў Віфлееме. Забыўся ты аб гэтым?

— Не, Марыя, я не забыўся. І мне здаецца, што гэта скора станецца.

— Дык ці маем мы баяцца, Язэп?

— Не, Марыя, радасць мая. Мы пойдзем у Віфлеем.

І наступнага дня, рана, яны пайшли.

Ад Назарэту да Віфлеему 75 міль. Для Язэпа з Марыяй гэта было даволі цяжкое падарожжа.. На трэйці дзень, пад вечар, Язэп занепакоўся: ён заўважыў, што Марыя пачала съіскань руکі, ablічча яе зрабілася нейкае дзіунае. Дзіцятка мае скоро прыйсці, шалтая ён. Добра, што вось ужо перад намі Віфлеем.

Калі яны ўвайшли ў Віфлеем, вуліцы яго былі поўныя народу. Ніхто ня слухаў Язэпа, калі ён пытаўся, дзе тут найбліжэйшая гаспада. Язэп занепакоены ўрэшце дастаўся да першае, другое, пасыльня пятае, але надарэнна, усе былі перапоўненыя. Аднак, ён усё яшчэ ня траціў надзеі, і пастукаўся ў дзіверы наступнае. Выйшаша гаспадар.

— Мая жонка хворая, прасіў Язэп, скора мае нарадзіць Дзіцятка...

Гаспадар аспала й абыякава глянуў на іх, спачатку нічога не сказаў, а пасыльня крыкнуў на сваю жонку: Сара, хадзі сюда, паглядзі, ці гэтая жанчына мае радзіць, ці гэта толькі подступ, каб атрымаць пакой?

— Гэтая? запыталася Сара. Яна мае зараз жа радзіць. О, я ведаю гэта!

— Прашу, у імя Божае! горяча загаварыў Язэп.

— Не пераканаліся вы яшчэ, буркнула Сара, што гаспада перапоўненая? Увесь Віфлеем перапоўнены. Аднак, мы ня хочам мець дзіця на сходах. Трэба нешта зрабіць. Габрыэль! Мы маем адно ўгоднае месца вольнае.

— Ёсьць такое? Дзе? зь недаверам запытаўся Габрыэль, яе муж.

— У стайні. — У стайні?! прастагнаў Язэп. Але Марыя міла глянула на Сару. Я дзякую вам за гасціннасць, сказала Яна. Стайня цеплая, Я ведаю гэта, бо ня раз спала ў стайні з авечкамі. Я толькі спадзяюся, што вы нікога больш ня пусціце туды.

— Не, ціха адказала Сара, і я вам памагу.

Стайнія была прасторная пячэраю каля гасподы. Калі яны зь лятарнаю ўвайшли ў яе, Язэп з болем у сэрцы падумаў: куды мы тут паложым Яе? Але съледам прыйшла Сара ды гаспадар з бярэмям саломы. Ён палажыў яе каля съяні, а Сара накрыла пасыцілаку ѹ палажыла падушку пад галаву Марыі. Скора гаспадар выйшаша, а неўзабаве ѹ Сара пайшла нагару за цёплаю вадою. Калі яна вярнулася, загадала Язэпу пакінуць іх і чакаць аж аго паклічуць.

Прайшла гадзіна, дзівье. Язэп ня мог вока замружыць, ён увесь час хадзіў поўны розных думак ды горача маліўся. Але, вось, раптам, ён пачуў голас: першы плач Дзіцятка!

Адным скокам ён ужо быў на каленях каля Марыі, а Яна, аслабленая, аднак, з шырока адкрытымі вачамі й мілай усьмешкай для

яго, прашаптала: глядзі! Яна ўзяла Дзіцятка на руکі й зь невымоўнай пашанай падняла высока, ня ведаючы яшчэ, што Яна гэтым як бы на Крыж Яго падымае, ды што ў Яе руках, як у Чашы, спачывае доля сьвету...

Язэп далей стаяў на каленях з палаочымі вачамі перад Дзіцяткам, Каторае прыйшло на съвет, ад якога нічога не атрымае, а ўсё дасьць яму. Тымчасом Марыя заснула, а Дзіцятка ўжо спакойна ляжала ў ЯСЬЛЯХ, якія Язэп выслал пахучым сенам. Язэп ня мог заснуць, хадзіў па стайні, падыходзіў да Марыі, да Дзіцятка й цешыўся, што Яны спакойна съпяць.

Найдзіўнейшая рэч тая, разважаў ён, калі вось так гляжу на Дзіцятка, дык мне здаецца, што я ўжо даўно знаю Яго. І хоць я не айцец Яго, але Яно мне бліжэйшае, чым сваё собскае дзіця! Дзіўна толькі, што ніякага знаку зь Неба няма. Дзіцятка вось нарадзілася, тымчасам ангела няма!

Ён уважна прыслухаўваўся да ўсяго, але чуў толькі нейкі шэлест крыльляў ды галасы съпячых ягнятак. Праўда, недзе чуліся галасы людзей, тупат ног, але-ж гэта ніякія знакі. Але вось, што гэта? Ён пачуў стук пры ўваходзе ў стайню. Баючыся, каб Марыя й Дзіцятка не прабудзіліся, ён паспяшыў да дзьвярэй. Адчыніўши верхнюю палавіну іх, ён адразу прылажыў палец да вуснаў, бо тут пабачыў некалькі пастыроў, а на небе нейкую дзіўную зязяючу Зорку. Ціха, прашапталаў Язэп, тут цяпер ня можна голасна гаварыць.

— Бог з табою! адказаў адзін зь іх ветліва. Мы не прыйшлі сюды, каб рабіць табе нейкія клопаты, не!

— Хто ж вы будзеце? запыталаўся Язэп.

— Мы тутэйшыя пастыры, мы пасем авечкі.

— Цяпер ужо так позна, заўважыў Язэп, ды хамеў зачыніц дзьверы.

— Пачакай, сказаў пастыр. Толькі адно пытаньне: ці нарадзілася тут дзіця?

Дрыготкі ўзынялі Язэпа. Сталася нешта нядобрае? Можа яны парушылі тутэйшыя законы, праўбываючы ў стайні? Чаму вы пытаецца аб гэтым?? І што вам да таго, што тут нарадзілася Дзіця?

— Ня бойся нас, дабрадзею, мы твае прыяцелі.

— О, тады добра. Так, тут нарадзілася Дзіцятка гадзіны дзьве таму.

Воклік зьдзіўлення вырваўся з вуснаў пастыроў. Яны пачалі радасна вітцац сябе, дый адзін сказаў: значыць, гэта праўда!

І першы зь іх з пашанаю палажыў руку на плячо Язэпа й запыталаўся: дзяўчынка ці хлопчык? — Хлопчык, адказаў Язэп.

— І магчыма гэта, што Дзіцятка ляжыць у ясьлях?

— Так, адказаў Язэп, і сылёзы пакаціліся з ablічча ягонага.

— Тады, Слава на вышынях Богу! прашапталаў першы пастыр ускуваліваны, а разам зь ім і ўсе іншыя. Слухай, дабрадзею! Усе мы толькі што бачылі дзіўнае, цудоўнае здарэнне, і яно датычыць цябе.

— Дзіўнае, цудоўнае здарэнне? Надзея ўзмацнілася ў сэрцы Язэпа.

— Вэр нам. Мы былі каля нашых авец гэтае ночы. Усё кругом выглядала як і заўсёды, толькі зоркі былі асабліва ясныя. Рантам Іона перарваў нашу размову й паказаў на неба. Там мы пабачылі нязвычайна ясную вялікую Зорку, і што яшчэ дзіўней — ангела ў вялікім съятле, і я чуў голас яго.

— А што гаварыў ён? хутка запытаўся Язэп.

— Ён сказаў нам: Ня бойцеся! — Але, ангел заўсёды так пачынае, а пасьля?

— А пасьля ён сказаў, што прыносіць нам радасную вестку: СПАСІЦЕЛЬ СЪВЕТУ НАРАДЗІЎСЯ! Я добра памятаю гэтыя слова, дый як я магу забыцца на іх: БО ЦЯПЕР НАРАДЗІЎСЯ ВАМ СПАСІЦЕЛЬ, КАТОРЫ ЁСЬЦЬ ХРЫСТОС ГАСПОДЗЬ!

— Хрыстос Гасподзь! усхвалявана прашалтаў Язэп.

— Так, прыяцелю. Гэта сказаў ангел. Ён апавядадаў нам, што Дзіцятка толькі што нарадзілася ў гэтым горадзе, і што мы знойдзем Яго спавітае ў пялёнкі й ляжаче ў ясьлях. І мы бачылі, перарваў яго другі, Неба адкрытае, і мноства ангелаў, якія съпівали: СЛАВА НА ВЫШЫНЯХ БОГУ Й НА ЗЯМЛІ МІР...

— Бязумоўна, сказаў ізноў першы: нам цяжка чакаць, што ты паверыш усяму гэтamu. Але прашу цябе, вер нам, я гавару табе як пад прысягаю: я бачыў і чуў гэта!

Язэп съцінуў руکі. О, ён верыў ім поўнасцю. Ён верыў ім, што ўрэшце НЕХТА паслаў іх сюды ў стайню. Апавяданье паstryроў напоўніла Язэпа радасным супакоем. Ён разважаў: так, прыйшоў знак зь Неба, якое адкрылася для гэтых пабожных людзей, і ангелы выявілі радасць Нябёсаў з Нараджэння Дзіцятка ад мае Марыі! А таксама ѹ маю радасць! Слава на вышынях Богу!

Язэп адчыніў дзвёры ѹ з радасцю пацалаваўся з паstryрамі. Ціхутка яны пайшлі за ім да ясьляў, каля якіх ужо была Марыя. Тут яны пабожна сталі на калені ѹ да зямлі пакланіліся Дзіцятку, Спасіцелю съвету, Богу ў людзкім целе, дый Марыі, даючы волю сваім съяззам радасці ѹ насалоды.

Калі-ж яны выйшлі, ціха съпіваючы псальм Давіда, у душы Язэпа ѹ Марыі, бо Яна чула ўсю размову, радасным рэхам зывінелі галасы нязылічонага воінства Нябеснага, якія ѹ цяпер зывініць у душы кожнага пабожнага чалавека, у душах нас усіх: СЛАВА НА ВЫШЫНЯХ БОГУ Й НА ЗЯМЛІ МІР ЛЮДЗЯМ ДОБРАЕ ВОЛІ!

(Паводле кніжкі Ф.. Аўсльера: „Жыцьце Хрыста”).

З О Р А Ч К I*) (Беларуская Калядка)

Съвеціаць, съвеціаць зорагкі
Зоркі серабраныя
На палі, узгорагкі,
На далины цымянія.

Весыціаць съвету тайніцу,
Весыціаць гар над гарамі,

Што ѹ беднай стаенцы
Гэтай ногкай здарыўся.
Зорка прамяністая
Ўсталася над разлогамі,
Маці — Дзева Чыстая
Нарадзіла Бога нам.

*) Музыка да гэтае Калядкі напісаная сув. памяці кампазытарам М. РАВЕНСКІМ.

*Пастушкі схіліліся
Над Ім з песьняй шыграю,
Мудрацы зъявіліся
З золатам і мірраю.*

*Дай-жа Бог — Дзіцятагка,
Ўсяго съвету Сонейка,*

*Каб над кожнай хатагкай
Зорка зъязла сёньнейка!

Хай туга суцишыца,
Съвет сълязьмі ня засыціца.
Слава Богу Ўзвышшамі,
На зямелцы — шгасыцейка!*

Н. А.

Да гісторыі Беларускае Праваслаўнае Царквы

Гістарыя — камора духовых скарбаў народу ды люстра жыцця ѹтворчасыі яго. Гісторыя — крыніца натхнення для ўсяго народу, асабліва-ж для ягоных духовых будаўнікоў, якія, як тыя пчолкі, збіраюць нектар з сваіх гістарычных кветкаў. Народ бяз гэтых духовых скарбаў сваіх папярэднікаў жыве ў цемры, ня можа выкарыстаць сваіх Божых Дароў духа, а таму ня можа стварыць нічога вартаснага, прафыгуе ў няволі, узбагачае другіх, часам навет сваіх ворагаў.

Адсюль ясна, чаму нашыя ворагі пастараліся дакладна засыпець крыніцу нашых духовых скарбаў, прысябечыць іх і гэтым поўнасцю пахаваць нашую Гісторыю. Асабліва-ж гэта датычыць Гісторыі нашае сьв. Праваслаўнае Царквы. Яна так добра пахаваная, што стварылася ўражаныне, як быццам яе наагул ніколі ня было. Тымчасам яна ня толькі была, але ёй была нязвычайна багатая ў слава. Прыйдзе час і ўсе мы будзем цешыцца, чытаючы гэтую драгую для нас кнігу. Тымчасам мы тут падаем нашым пабожным чытачом крыху матарыялу пра аднаго із славных будаўнікоў нашае сьв. Праваслаўнае Царквы — сьв. КІРЫЛА ТУРАЎСКАГА.

Увесь хрысьціянскі съвет славіць выдатнага Айца Царквы ў палымнага пралаведніка — сьв. Іоана Златавуснага (345-407). Але, што Праваслаўныя маюць другога падобнага Златавуснага, сьв. КІРЫЛУ Тураўскага, нашага вялікага суродзіча, БЕЛАРУСА, аб гэтым мала хто ведае, у тым ліку ў мы самы. Чаму? Чаму мы амаль ня ведаєм нашых Айцоў Царквы, яе будаўнікоў, акрамя можа сьв. Еўфрасінні Полацкае? Адказ прости: ужо многа стагодзьдзяў таму нашая сьв. Праваслаўная Царква была поўнасцю антыкананічна злыквідаваная нашымі агрэсывнымі суседзямі, якія зусім ня былі зацікаўленыя ў тым, каб наш паняволены народ ведаў і славіў сваіх слугаў Божых, сваіх волатаў духа. Калі-ж нашая сьв. Царква пачала памалу адраджацца, дык у ёй, сярад яе духовенства, усе яшчэ моцна пакутаваў ды ў сяньня сярод многіх пакутуе рабскі дух, паводля якога ўсё чужое лепшае, прыгажэйшае за сваё. Тому, вось, мы ў цяпер вельмі мала ведаєм нашага вялікага съятога — КІРЫЛУ Тураўскага. Праўда, у 1950 г., кс. П. Татарыновіч выдаў навукова-рэлігійную манографію аб Кірыле Тураўскім, за якую атрымаў тытул Доктара Тэалёгіі ў Рыме, але выдаў яе на італьянскай мове. Манографія гэтая дасюль не пераложаная на беларускую мову, таму фактывічна яна для нас не існуе.

Бязумоўна, абысыці моўчкі, або зусім адкінуць такога съяцтога, як Кірыла Тураўскі, рэсійская Царква не магла, таму аб ім сваго часу ня мала пісалася, паўстаў шэраг манаграфіяў і розных, як на-вуковых, так і літаратурных працаў. Нажаль, знайсьці іх цяпер ня лёгка, тым болей, што ўсе гэтыя працы выдаваліся даўно: у 16-19 стагодзьдзяx, а яшчэ раней творы съв. Кірылы былі толькі ў рукапісах. Ясна, амаль усюды съв. Кірыла фігуруе як „рускі” съяцты, як „рускі” Златавусны. Але, дзякаваць Богу, як пабачым, ёсьць і выняткі. І магчыма тут і ёсьць прычына, чаму імя съв. Кірылы ня звязала сярод нашага народу: усе гэтыя аўтары аб творах съв. Кірылы напэўна адчуvalі, што раней ці пазней выйдзе на съятло Божае, што Ён быў беларус, таму, вось, трэба быць асъцярожным... Тут таксама прычына таго, чаму наш народ дасюль ня мае агульна прызнанага съят Кірылы, зрештаю, як і съв. Еўфрасініны ды іншых беларускіх съяцтых. На гэта нам прыходзіцца крыху яшчэ пачакаць.

Паводле „Русскага Біографічнага Словаря”, бач. 647, съв Кірыла быў сынам багатых бацькоў. Нарадзіўся ѹ вучыўся ѹ Тураве, Меншчына. Многа працаваў над сабою, ведаў старадаўнія мовы, дакладна пазнаёміўся з візантыйскаю і славянскую літаратурою, асабліва-ж з творамі съв. Айцоў Царквы. З такім багатым духовым скарбам ён прыняў манаства, і, будучы яшчэ інакам, задзіўляў усіх у манастыры сваімі пропаведзямі-казаньнямі. Жадаючы яшчэ болей здасканаліцца, ён прыняў самы суровы спосаб падвіжніцтва. Аб гэтым ягоным жыцці гаворыцца: „После блаженны, ня большая подвиг желаю, во столп вшед затворися, и тут пребысть неколико время, с постом и молитвою паче себе тружася, и много божественная изволи, многая божественная писанія изложив” (бач. 647). Неўзабаве слава аб ім далёка пашырылася, і Кіеўскі мітрапаліт хіратанізаваў яго ѹ Епіскапа Тураўскага.

Паводле розных аўтараў — Калайдовіч, Малышэўскі, Галубінскі ѹ інш. съв. Кірыла нарадзіўся ѹ 1114 г., у 1169 г. быў хіратанізаваны ѹ Епіскапа, і памёр у 1182 г. У „Гісторыі Расейскага Іерархіі”, 1807, зазначана наступнае: „Епархія Тураўская ѹ Пінская: 5) Кірыл, съяцты, хіратанізаваны 1114, сакавіка 6 ,супачыў 11??, красавіка 28 дня. Памяць яго красавіка 28 дня”. Тут, ясна, год хіратоніі паданы памылкова замест году нараджэння, а год съмерці пад знакам запытання! Пахаваны съв. Кірыла ѹ манастыры Барыса й Глеба, дзе ён жыў, і дзе ўвесь час знаходзіліся й мошчы яго.

Аб творах съв. Кірылы мы будзем гаварыць пазней. Тымчасам падамо думкі расейскіх аўтараў аб велічы юго. Той жа Біографічны Слоўнік, бач. 653, зазначае: „Як аўтар і пропаведнік съв. Кірыла быў прыкладам нязвычайнага красамоўства, якое захапляла кожнага. Ён ня толькі перадаваў сваім слухачом тое ці іншае Евангельскае здарэнне, але ѹ прымушаў іх перажываць яго разам зь ім. Сваімі пальміяннымі, прыгожымі словамі ён ушлякатніў і падымаў душы сваіх вернікаў угару, да Бога.

Сваімі вялікімі ведамі, асабліва съв. Пісьма, і сваім чароўным словам съв. Кірыла быў падобны да свяяго папярэдніка Сымона Баўгарскага, асабліва-ж да съв. Іоана Златавуснага, дзеля чаго ѹ сам

стаў нашым „расейскім” Златавусным. Пабудову сказаў і харство апрацоўкі іх у съв. Кірылы многія спэцыялістыя прыраўноўваюць да мазаічных абразоў візантыйскага стылю. Параўнаны, супрацьстаўленыні, пытаныні,, звароты, усклікі, мэтафары разам з драматызмам выкладу ды алегорыямі тут шматгранна чарадуюцца й роўняць з кожнага „Слова” съв. Кірылы бліскучы твор (бач. 654).

Усе творы съв. Кірылы паказваюць нам глыбока асьвечанага чалавека й цудоўнага прамоўцу, роўнага якому ня было ў РАСЕЙСКАЙ (падкр. нашае) Царкве ня толькі за мангольскіх часоў, але й да часоў Пётры Вялікага. Побач зь ім можна хіба паставіць толькі аўтара „Слова аб Палку Ігаравым” (там-жа).

Цікава, між іншым, што аўтар вышэй сказанага, гаворачы аб tym, як лёгка съв. Кірыла ўсё нявідоначае й таямнічае вылясьняў відочным, у жыцці існуючым, а вобразамі Старога Запавету здарэнны Новага Запавету, зазначае, што тут да яго крыху наблізіўся толькі мітрапаліт Клімэнт Смаляціч! Як вядома, гэта другі наш вялікі судродзіч-беларус! І нічога дзіўнага, зазначае аўтар, што ўжо ў XIII ст. ён, съв. Кірыла, атрымаў тытул „златословеснага віті”, і ў tym жа стагодзьдзі ягоныя творы ўжо былі пашыраныя сярод усіх славянскіх народаў, бо ў канцы гэтага стагодзьдзя зьявіліся ўжо ў сэрбскіх Зборніках казаньняў, а пасля ўвайшлі ў Зборнік „Златоустаў”, і ўсе духаўнікі карысталіся „Словамі” съв. Кірылы як узорамі для пропаведзячай аж до XVII ст.” (бач. 655).

Тут, між іншым, зазначым, што „Талковae Евангельля” съв. Кірылы выдаў Кузьма Ів. Мамоніч у 1595 г., а Зборнік ягоных павучальных і ўрачыстых „Словаў”, які спачатку быў выданы ў 1643 г., пасля перавыдаваўся пяць разоў аж да XIX ст.

У „Сборніке Імперат. Академіі Наук”, т. 85, С.-Петерб., 1908, між іншым, гаворыцца: „Да ліку самых выдатных памятнікаў „расейскай” літаратуры XII ст. належаць творы съв. Кірылы Тураўскага. Значэнне іх было вялікае ня толькі ў XII ст., але й на працягу XVIII-XIX ст.” (бач. 273). „Якое вялікае значэнне мелі гэтыя творы для сучаснікаў съв. Кірылы мы бачым з таго, што яны ўсьцяж перапісваліся ў пашыраліся ў сотнях і тысячах прымернікаў. І гэта прадаўжалася некалькі стагодзьдзяў, і чыталіся яны часта ўсенародна й ўрачыста” (бач. 274).

— Як толькі зьявіўся друк, яны адразу пачалі друкавацца, і занялі месца ПОБАЧ ТВОРАЎ ВЯЛІКІХ АЙЦОЎ ЦАРКВЫ (падкр. нашае). І хто цяпер вывучае жыццё і „расейскую” літаратуру XII ст., той бяз твораў съв. Кірылы ня можа абыйтися” (там-жа).

У „Опыте исторического словаря” аб усіх праслаўленых съвятых мужох, Масква, 1784, між іншым сказана: „... съв. Кірыла нарадзіўся ад багатых бацькоў у Тураве, што ў БЕЛАЙ РУСІ (падкр. нашае). Гэта запраўды быў Пастьр славесных авец Хрыстовага стада, упрыгожваючы прастол архірэйскі сваім съвятым жыццём. Быў карысны съв. Царкве многімі сваімі пісанынямі” (бач. 342). Карамзін у сваій Гісторыі Рasei, т. III, успамінае пра „выдатнага сваю вучонасцю съв. Кірыла Тураўскага”. Шмат гаворыць аб ім Ф. Калайдовіч у сваіх „Памятніках рас. славеснасці XII ст.”, 1821. Амаль дзьве траціны

зборніка займаюць „Творы св. Кирилла, еп. Туровского, россійского вітії ХІІ ст.”.

У „Історії древней русской словесности” Максимовича, 1839, гаворыцца: „Нам засталася багацьце твораў выдатнага „руссаго вітія” сьв. Кірылы Тураўскага”. Праф. Салаўеў у сваёй „Історіі РОССІИ”, т. III, бач. 96-100, гаворачы пра сьв. Кірыла, між іншым, кажа: „У сваіх „Словах” сьв. Кірыла паказвае нам павагу ў веліч свята ці святога, і заклікае народ да праслаўлення яго ў Хрыста, таму ён часта карыстаецца формаю ў выразамі царкоўных песьняў. Сьв. Кірыла ажыўляе свае „Словы” размовамі, прытчамі, паралініямі, супрацьстаўленнямі, пераносам здарэнняў у ягонія часы. І вось гэтым ён стварыў ЭПОХУ (падкр. нашае) якая сталася крыніцою пазнейшых царкоўных красамоўцаў з паўдзённазахондняе Расеі, якія доўгі час былі ў нас АДЗІНЫМІ (пакр. нашае) духоўнымі прамоўцамі ўзорамі... Наагул памятнік паўдзённазахондняе (читай — беларускае) пісьменнасці розъняцца ад паўночных (читай — расейскіх) сваімі аздобамі, што, бязумоўна, паходзіць ад розніцы ў характары жыхароў гэтых вобласцяў”.

Тут неабходна падзяліваць Праф. Салаўеўа за дзяўве рэчы: 1) за адкрытае прызнанье духовас вишэйшасці сьв. Кірылы ў беларуское пісьменнасці ХІІ-ХVІІI стагодзьдзяў над расейскаю пісьменнасцю, і 2) за тое, што ён, хоць, праўда, і крыйху ўстыдліва перад сваімі землякамі, прызнае, што сьв. Кірыла быў не расеец, а — паўдзённазахонднік (!), бо-ж адкрыта сказаць — Беларус, не адважыўся, або хто ведае, можа рэдакцыя „выправіла!” Аднак, і за гэта варта падзяліваць яму, як і аўтарам „Гісторычнага Слоўніка”.

Так, сьв. Кірыла Тураўскі быў Пастырам нашае сьв. Беларуское Праваслаўнае Царквы, быў вялікім сынам Беларускага Народу, прадстаўніком нашас духовас велічы, глыбокас пабожнасці нашых продкаў з часоў іх вольнага ў незалежнага дзяржаўнага жыцця. І сколькі падобных волатаў мы бы мелі, калі-б на съвеце не існавалі агрэсары!

На гэтым мы тымчасам агульныя заўагі аб Сьв.. Кірыле закончым. Як мы ўжо зацемлі, аў ягоных творах мы будзем гаварыць у далейшых нумарох „Голасу Царквы”, а цяпер падаем нашым пабожным чытачом адно з ягоных „Словаў”, якое ён напісаў да свяаго прыяцеля — манаха Варфаламея. Чытайце, і радуйцеся!

Бяседа сьв. Кірылы з Варфаламеем

Браце, Варфаламею, пасльышы да мяне, як пчолка да кветкі, і схілі вушы свае да бяседы вуснаў маіх, каб гартань твая насаладзілася славамі майі болей мёду ў цукру. Браце мой, накіруй сэрца сваё да патоку языка маяго, каб напаўся розум твой мацней за воды арамацкія. Браце мой, будзь юнак целам, але розумам старац і затрубі ў трубу пачуцьцяў тваіх, каб яны зъляцеліся як пчолы ў птушкі, думкі добрыя, і ляці духам сваім як арол у паветры. Браце мой, зъмясьці рай у бяседу языка маяго, і ўлажы розум свой у вусны мае, як у залатое гарніла, каб ная цешыўся зь цябе падступны вораг.

Браце мой, калі хатнє вогнішча будзе бліскуче як золата, а нявеста ў ім будзе злая, дык няма любові жаніху: так і Богу ня ўгодна, калі хто целам хароши, а душа поўная брыдкіх думак і учынкаў. Браце мой, службы цару зямному, але ніколі не забывайся на Цара Нябеснага: многія бо бязглаздыя, славячы зямнога цара дзеля карысцьцяў, скора будуць пазбаўленыя славы й пойдуць на дно пекла. Браце мой, дбаючы пра мірское, слухай голас Божы; прабываючы ў цемры, съпяшы да съвятла. Браце мой, бачучы нявольнікаў цела, што прыгожа жывуць, не завідуй ім: не сумуй з беднаты твае, гледзячы на ўбогасць рызаў сваіх, але лепш хадзі свабодны ў іх, чым паняволены ў дарагіх. Браце мой, не многаслоў, каб ня стаўся падобным да жорнаў, якія многіх людзей насыщаюць, але самы галодныя. На перад сам паслухай бяседу вуснаў сваіх, і ня будзь тым калодзезям, што людзей напойвае, а сам на дне мае скарб нячысты. Браце мой, ня будзь гаспадаром няпраудаў, як каваль беззаконных, ані пастух паклёпаў, ані цар брыдотаў, каб не прыняло цябе пекла, як маці немаўлятка. Браце мой, завастрай разум свой, адкідай ляніства, ухіляйся ад усякіх шляхоў блудных, і няхай не спатыкаецца нага твая. Браце мой, будзь для съляпых вокам, для храмых нагамі, для глухіх вухам, для галодных ежай, для нагіх адзежай, хворых наведвай, і ў зямніцы хадзі. Браце мой, калі ты мудры, дык прамудрых вучы, а бязглазым не гавары мудрасці, бо лянівы асёл воза не пацягне. Браце мой, съявшчэнніка нямудрага не насьлядуй, бо, ня могучы сябе направіць, як можа табе памагчы? абодвия неўзабаве ў яму ўпадзене. Браце мой, не завідуй багатым, не сумуй з беднаты, але разумей, што большая слава ў бядоце, аднак, бедны на зямлі, стараіся здабыць багацці нябесныя. Браце мой, калі ты валадар, няхай з цябе не блішчыць гардыня твая, калі ты съвтар, будзь разумны й цвёрды. Браце мой, калі ты манах, ня будзь злосынкам, або лёгкадумам, бо залаты пярсыёнак у горле катла не пазбавіць яго чарнатаў ў сярэдзіне. Браце мой, ня сей жыта на барозны, ні мудрасці на сэрцы бязглазых. Браце мой, пасварыўся ты ці пагневаўся, не саромся памірыцца. Браце мой, добра сътamu царава абеду чакаці, а праведнаму часу съмерці. Маці ня хоча дзяцей сваіх ліхіх выгубіць ранамі, так і Бог ня хоча чалавека грэшнага зынішчыць напасцяямі й бедамі жыццёвымі. Браце мой, як горад без абароны скора пераможаны напасынкамі бывае, так і душа не бароненая малітвамі й пастом. Амінь.

Напэўна ты, дарагі чытачу, хацеў бы й далей насалоджвацца та-кімі цудоўнымі словамі! Тымчасам пачакай да наступнага нумару нашага часапісу. З гэтага „Слова” съв. Кірылы мы бачым, што хоць яно й скіраванае да прыяцеля Варфаламея, аднак, датычыць усіх. Больш того, яно й цяпер мае вялікае значэнне для ўсіх нас, як сваею пабожнасцю, глыбінёю думак, так і харастром цудоўных образаў, зь якіх добра можа скарыстаць і навучыцца не адзін сучасны паэт, абы толькі ня быў лянівы... Акрамя таго, цікава з'яўрнуць увагу на нашыя старадаўнія словаи, як: жорны, цукер, каваль, калодзезь, баразна, валадар, зямніца, пастух, ліхі ды інш. Усё гэта словаи з арыгіналу, мы іх ані не змянялі. Падобных словаў у творах съв. Кі-

рылы было многа болей, але яны пазьней моцна русыфікаваліся, аб чым мы яшчэ ўспомнім.

(Працяг будзе)

С. Клім

ДУХАВЕНСТВА
БЕЛАРУСКАЕ АУТАКЕФАЛЬНАЕ ПРАВАСЛАУНАЕ ЦАРКВЫ (БАПЦ).

C L E R G Y
OF BYELORUSSIAN AUTOKEPHALIC ORTHODOX CHURCH (B.A.O.C.H.).

HIS EXCELLENCY MOST REV. ARCHBISHOP SERGIJ

The Head of B.A.O.C.H.

8, Church St., Cabramatta, N. S. W. Australia.

HIS GRACE MOST REV. ARCHBISHOP VASILI

The Secretary of Holy Synod of B.A.O.C.H.

108, Wyckoff St., Brooklyn 1, N. Y.

RT. REV. ARCHIMANDRYT DANIEL, Adelaide.

VERY REV. M. SZCZURKO, 8, John St. Flinders Park, S. A. Australia.

REV. B. ZIELINSKY, Sidney, Australia.

VERY REV. T. DANILUK, 379, Vermont St., Brooklyn 7, N. Y.

VERY REV. ST. WOJTENKO, 332, Mansfield St. Highland Park, N. J.

REV. E. YAKIMENKO, 1708 E. 31st St. Lorain, Ohio.

REV. A. KRYT, 14, Southey Place. Bradford 3, England.

REV. E. SMARSCOK, 22, Leopold Ruelen Str. Kessel-Lo (Leuven), Belqium.

REV. M. MACUKIEVICH, 1000, Dundas St. W. Toronto, Canada.

REV. ARCHDEACON K. SAVICKY, 1020, Kienilworth Ave. Cleveland 13, Ohio.

CONDUCTORS OF CHOIRS:

Prof. comp. M. KULIKOVICH, Cleveland. P. SLAWKO, Toronto, Canada.

A. KAPTUROVICH, New York. K. KISLY, Leuven, Belqium.

F. RODZKO, New Brunswik. P. NIESLUCHOVSKY, Cambrige, England.

ХРОНІКА

АУСТРАЛІЯ. СІДНЕЙ. На чале Прыходу ў с.в. БАПЦарквы тут стаіць сам Глова яе, Высокапрэзіяўшчэннайшы Уладыка. Архіепіскап СЕРГІЙ. Разам зь ім служыць а. Б. ЗЕЛІНСКІ. У апошнім часе нашая Царква тут значна пашырыла ўзмешчніла сваю дзеяльнасць. Уладыка Сергій служыць урачыстасцю Службы Божыя кожную Нядзелю, асабліва-ж прыгожа у часе наших нацыянальных святаў, за што мясцовыя беларускія патрыёты вельмі ўдзячныя яму, паважаюць і шануюць яго дый усякім способам падтрымоўваюць як яго, так і нашу с.в. Царкву. Зь іх асаблівай падзяяка належыць Сп. Я. ГАВЕНЧЫКУ, які ня толькі самаахвярна падтрымоўвае нашу с.в. Царкву, але й прыняў Уладыку Сергія ў свой дом, даючы яму прыгожы пакой.

АДЭЛЯНДА. Тут знаходзіцца наш паважаны Пратаіерэй, а. М. ШЧУРКО. Спачатку, ад 1950 г., ён два гады служыў разам з украінскім сявшчэннікам, але пасля дзея-
коўшай сваей вялікай самаахвярнасці, зарганізаваў свой беларускі Прыход і сваю Царкву, якая, як і ў Сіднеі, атрымала чартар. Ня глядзячы на тое, што беларуская

калёнія тут невялікая, а. М. Шчурко стала й рэгуллярна служыць Службы Божыя, стала моліца за Беларусь і прыгожа абслугоўвае духовыя патрэбы сваіх вернікаў. Добра памагае яму Сп. інж. Трысмакоў.

У апошнім часе нашае царкоўнае жыцьцё тут асабліва ўзмацнілася дзякуючы таму, што два вялікія грэцкія Прыходы на чале з а. Архімандритам Даніелем ува-йшлі пад апеку нашага Уладыкі Сергія. Ужо некалькі разоў адбыліся супольныя Службы Божыя, якія былі нязвычайнай ўрачыстасцю асабліва таму, што съявівалі два хоры: грэцкі й беларускі. Гэтыя супольныя Службы Божыя на чале з Уладыкам Сергіем вельмі падабаюцца грэкам, і ўсе яны вельмі любяць і шануюць яго. На Вадохрышча таксама заплянаваная такая супольная Служба Божая Вялікага Асьвя-чанія Вады на моры. Гэтаю Службю Божую зацікавіліся мясцовыя аўстралійскія ўлады, і сам Губэрнатар з сваю съвітаю паабяцаў быць прысутным на ёй, а розныя рады-станцыі ўжо запрасілі Уладыку Сергія даць ім сваю згоду на сфільмаванне яе. З гэтага ўсе мы, беларусы, вельмі цешымся й вельмі ўдзячныя Уладыцы Сергію, а. М. Шчурко й нашай сьв. Царкве.

КАНАДА. ТОРОНТО. Беларускае грамадзтва тут ужо 20-21 лістапада 1954 г. мела вялікае съвіта. Сюды завітаў Высокапрэсвяты ўніятычны Уладык, Архіепіскап Васіль і высьвяціў нашу Царкву й нованабыты грамадзкі Дом. Наставцем нашае сьв. Царквы Уладыка Васіль прызначыў усімі намі паважанага нашага акаадэміка а. Міхаіла МАЦУКЕВІЧА. У сувязі з гэтым мы горача дзякуем Высокапрэсвяты ўнія-нейшаму Мітрапаліту Украінскага Праваслаўнае Царквы ў Канадзе ІЛАРЫОНУ, які ю толькі быў Дзеканам Багаслоўскае Акадэміі, у якой вучыўся а. Міхаіл, але й на просьбу Уладыкі Васіля, рукапалажыў а. Міхаіла ў съвяты ўнія-ніка для нашае сьв. БАПЦарквы.

Але яшчэ болей мы цешыліся сёлета, 1-2 верасьня, у дзень першых Угодкаў адкрыцця нашае сьв. Царквы й набыцця Дому. Уладыка Васіль таксама ѹцяпер не адмовіў нам узначаліць гэтую нашу ўрачыстасць, на якую прыбыла шмат на-шых суродзічаў з ваколіцай Торонта. У суботу Уладыка Васіль, у асысьце а. Міхаіла, адслужыў вельмі ўрачыста Усенашнью, а ў Нядзелю сьв. Літургію. Як на Усенашнай, так і на сьв. Літургіі Уладыка Васіль глыбока крануў нашыя душы сваімі прыгожымі пропаведзямі. Многія з нас не малі паўстрымца сълезаў радасці й пашехі. У часе сьв. Літургіі Уладыка Васіль узнагародзіў а. Міхаіла Набедранікам, сказаўшы пры-гэтым сваё кароткае натхнёнае слова, ад якога выступілі сълзы ня толькі ў а. Мі-хайла, але й у многіх з нас, тым болей, што ўсе мы былі рады з гэтае нагароды а. Міхailу, бо ён яе запраўды заслужыў. Вельмі прыгожа съпіваў наш хор пад кі-равецтвам дырыгента-псаломшчыка Сп. Слаўко, якому таксама належыць нашая па-дзялка.

Пасля сьв. Літургіі адбыўся супольны абед. Многія прамоўцы горача віталі Уладыку Васілю й дзякавалі яму за ягонае прыбыццё на нашу ўрачыстасць і на-агул за ягоную самаахвярную службу нашай сьв. Царкве й усім нам.

У сваім адказе Уладыка Васіль, усухваляванны прыгожымі словамі прамоўцу, між іншым, сказаў: „Будзьце толькі цвёрдымі ў Веры й далей ані не сумлявайцесь, пальмірна любеце Господа Бога нашага Ісуса Хрыста, і ён будзе з вамі. Ён праявіў вялікую Ласку Сваю да вас і тым, што паслаў вам такога самаахвярнага Пастыра, як а. Міхайл, які паводзя Навукі Спасіцеля нашага: „Няхай слова вашае будзе так-так і не-не”, сказаў у сэрцы сваім: так, усё ахвярую на Славу Божую й дабро нашага Народу. І як сказаў, так і зрабіў: усё жыцьцё сваё ахвяраваў Богу й усім нам, ані не сумляваючыся. Бо вы ўсе сказаў у сэрцах сваіх: так, нашая сьв. Царква й наш гра-мадзкі дом у Торонто мусіць быць. І як сказаў, так і зрабілі, ані не сумляваючыся.

І ў гэтай вашай цывёрдай Веры й самаахвярнасці ды любові да Бога й Бацькаўшчыны й ёсьць галоўнае значэнне сяньняшнє вashaе ўрачыстасці першых Угодкаў наўбыцця Дому й адкрыцця Царквы”...

Айцец Міхаіл не абмяжоўваецца толькі духоўна апекаю беларусаў у Торонто. З дапамогаю ЗБК і Царкоўнае Рады ён паширыў сваю апеку таксама й на нашых супродзічаў у іншых мясцовасцях, як Ашрова. Кобург і г. д. Усюды нашыя людзі радыя яму, бо ён ня толькі шчыры беларус, але й запраўдны натхнёны Пастыр наш. Запраўды, Бог ласкавым Свайм вокам глянуў на нас.

БЭЛГІЯ. ЛЮВЭН. Як мы ўжо падавалі ў мінулым нумары нашага часапісу, а. А. СМАРШЧОК духова аблугоўвае ўсе асяродкі нашых людзей у Бэлгії. Акрамя таго, на просьбу украінскага Царкоўнага Кіравечтва, ён духова аблугоўвае й многіх украінцаў. Відаць ягоная духовая апека стаіць запраўды высока й гэтым узмацняе ягоны аўтарытэт, бо вось ужо й грэцкі а. Архімандрит запрасіў яго ўзяць пад сваю пастырскую руку тых ягоных супродзічаў, якія знаходзяцца ў абсягу рэлігійнае дзеянасці а. Аўгена, на што апошні ахвотна даў яму сваю згоду. Але наш а. Аўгэн у пашане ня толькі ў вернікаў і съвяшчэннікаў, але й у Архіерэяў. Бо вось ужо ад вясны ў ягонай капліцы ў Лювэне разам зь ім служыць Япіскап Григорый з расейскага праваслаўнае Царквы ў Францыі, якая належыць да Юрыедыксыі Канстантынопальскага Патрыарха. Так Праўда Божая, і добрая, самаахвярная служба Богу нашых съвяшчэннікаў прыносіць багаты плён свой, узмацняе нашую сьв. Царкву й папулярызуе нашу съвяту беларускую справу. Слава нашым съвяшчэннікам і нашай сьв. БАПЦ.

АМЭРЫКА. НЮ-ЁРК. Нашая сьв. Царква тут памаленьку ўзмацняешца, здабывае новых прыхажян. Настаяцель яе, Пратаіерэй а. Хведар ДАНІЛЮК, хоць ужо й стары й хворы, да таго яшчэ працуе, аднак, па меры сваіх сілаў памагае Уладыцы Васілю сваім вельмі прыгожым служэннем у Царкве. Голос яго, які глядзячы на высокі век, гучыць ясна, прыгожа й моцна, як у маладога, за што ўсе мы вельмі ўдзячныя яму.

Уладыка Васіль, як і раней, не забываеца на сваіх вернікаў і ў іншых наших Цэрквях, асабліва на блізкі нам Ню Брансі вік й Саўт Рытвэр, дзе Настаяцелем зьяўляешца таксама ўжо старэнкі наш Пратаіерэй а. Сцяпан ВОЙТЭНКО, які, аднак, таксама ўсё яшчэ поўны энэргіі й самаахвярнасці ў сваім служэнні Богу й нашаму слаўнаму Народу. Сваім прыгожым голасам ён таксама чаруе душы й сэрцы сваіх вельмі пабожных вернікаў, а сваім матоўным настроем прыемна й лёгка падымае іх да Бога. Таму Уладыка Васіль, як кожнага году, так і цяпер ахвотна завітаў да іх. Служба Божая была вельмі ўрачыстая й Царква была перапоўненая вернікамі. Пасль Службы Божае нязвычайна самаахвярныя жанчыны зарганізавалі супольны абед, на якім было звыш 100 асобаў. Многія пабожныя вернікі горача дзякавали Уладыцы за ягоную самаахвярную працу, за ягоное прыбыццё да іх, за папеху й апеку Архіпастырскую на славу Бога й дабро нашае любае Беларусі. Наш Уладыка быў моцна ўсхваляваны й натхнёна дзякаваў як прамоўцам, так і ўсім прысутным за цеснае спрацоўніцтва, за ўзмацненне нашага духа, які з дапамогаю Божаю прывядзе нас нейзабаве да Божае й наше Свабоды на любай Беларусі. Глыбокія пачуцьці падзякі Уладыцы за гэтыя прыгожыя словаў іякка перадаць у пару радкоў.

Дзень наших Герояў і Слуцкіх Змагароў 27-га лістапада ў Нядзелю быў у нас сёлета нязвычайна сладкі й урачысты. Службу Божую служылі два Архіерэі, Высокапреэзасвяшчэннейшыя Архіепіскапы ВАСІЛЬ і БАГДАН у ассысьце трох Пратаіерэяў, а. а. Хведара, Івана й Рамана. Вельмі прыгожа сіпяваву хор пад кіравечтвам дырыгента Сп. А. Каптуровіча. Уладыка Васіль сказаў вельмі прыгожую пропаведзь аб нашых любых, родных, загінуўшых Героях, якія душы свае аддалі, каб жыла Беларусь. Магчыма таму ласлья на сьв. Паніхідзе Царква звязала ў съвяtle запаленых съвечак у ру-

ках амаль кожнага з пару сот прысунтых вернікаў. Служба Божая закончылася нашым царкоўным Гімнам „Магутны Божа” і Многалецьцем съв. БАПЦаркве, Уладыкам Васілю, Багдану й усяму нашаму Духавенству дый нашаму церпячаму й слаўнаму Беларускаму Народу.

Пасля Службы Божае адбыўся супольны абед, на якім было каля 100 асобаў. Абед быў удала зарганізаваны Царкоўнаю Радаю, таму ўсім падабаўся. Многія прамоўцы горача й прыгожа віталі Уладыкаў і дзяякавалі ім за ўрачыстую Службу Божую. Уладыка Васіль, як і заўсёды, горача й натхнёна падзякаў прамоўцам і выявіў глыбокую надзею на скорае вызваленьне нашае любае Маші-Беларусі. З абеду ўсе пашлі на Акадэмію, якая таксама зрабіла на ўсіх прыгожае ўражанье.

Так удала прайшоў Ізень наших Герояў у Ню-Ёрку, арганізаваны Згуртаваньнем Вэтэранаў, якому вельмі добра памагла нашая съв. Царква. Сам Гасподзь Бог праўываў з намі, а нашыя Героі-пакутнікі напэўна цешыліся з нашых малітваў за душы іх дый маліліся разам з намі перад Прастолам Усіхвішняга за скорае зьдзейсьненне ідэалаў іхных — Вызваленьне Беларусі. Памажы нам Божа.

АД ВЫДАВЕЦТВА

Дарагія Чытачы. Калі выходзіў першы нумар „Голосу Царквы”, мы ня думалі, што спаткаемся з Вамі ізноў так позна. У той час Царкоўная Рада БАПЦ у Ню-Ёрку, дзяякуючы ахвярнасці сваіх вернікаў, выкарыстала гэтыя невялікія фінансавыя магчымасці, уважаючы, што ў далейшым нашыя браты-падпішчыкі забясьпечаць ягонае пэрыядычнае выданье.

Аднак, розныя непрадбачаныя выдаткі на ўтриманье Царквы забралі ўсе нашыя ашчаднасці дый прымусілі нас навет зьвярнуцца да шмат каго з Вас за падтрымкай. Зразумела, пры такіх умовах мы не моглі прыступіць да выдання наступнага нумара „Голосу Царквы”. Аднак, з дапамогай Божай ды дзяякуючы ахвярнасці нашых вернікаў, мы змаглі прызвіць Вас з РАСТВОМ ХРЫСТОВЫМ гэтым другім нумарам нашага часопісу, перадаючы яго Вам да Вашае пабожнае ўвагі й ацэны.

Хаця наш першы нумар і быў прыняты чытачамі вельмі прыхільна, а некаторыя зь іх прыслалі нам пахвальніца водкі і падзяку, у тым ліку й Высокапрэзідэнтэнны Уладыкі, мы ведаем, што наш часопіс тымчасам съціплы як сваім разьмерам, так і зъместам. Мы хацелі-б зрабіць яго больш разнастайным, мець больш супрацоўнікаў.

Для ўсяго гэтага мы патрабуем узмацненя нашае матарыяльнае базы, і вось на гэта зьвяртаем Вашую ўвагу. Праваслаўныя, як ведама, твораць абсалютную бальшыню нашае эміграцыі. Тымчасам, рэлігійна-выдавецкая дзейнасць нашая была дасюль больш чым съціпла. Усе спробы, якія ў гэтым кірунку дасюль рабіліся, ніяк не моглі заспакоіць смагу прагнучае душы, бо служылі толькі нізкім асабістым амбіцыям ды непрыгожым асьпірацыям, таму, акрамя шкоды, нічога добра гаць не моглі. Тымчасам, некоторыя нашыя праваслаўныя навет падтрымоўваюць беларускія каталіцкія часопісы, і гэта гаворыць нам аб вялікай патрэбе свайго рэлігійнага друкаванага слова, ясна, такога, якое бы духова ўзмацняла, пашырала й радавала нас, а такім і хоча быць наш „Голос Царквы”, як ліша нам адзін Архіпастыр: „Усё добрае, карыснае, прыгожае, усё ад пачатку да канца патрэбнае для душы”...

Дарагія Чытачы! Далёка ня ўсюды нашыя выгнанцы маюць магчымасць памалішча ў сваіх роднай Царкве, узмоцніць сябе духова падчас Службы Божае, пашырши і парадаваць сябе словамі пропаведзі ў сваіх роднай мове. Нажаль, сярод нас

ёссыць і такія, якім часта бракуе часу й ахвоты на пазнанье Бога, на рэлігійнае й магічнае ўзбагачэнне, на духовае дасканаленне, без чаго як адзінка, так і народ, ня можа тварыць ня толькі вечных, але й часовыя скарбаў, запраўдных, ня гінучых вартасцяў. Прычына гэтага стабога зацікаўлення ў апошніх пераважна ў тым, што яны нічога ня ведаюшь пра Навуку Господа нашага Ісуса Хрыста, пра Ягоныя скарбы вечныя, пра Ягоную Праўду, безъ якое ўсякая, асабліва-ж нацыянальна-дзяржаўная, будова, гэта будова на пяску.

Вось жа, „Голос Царквы” хоча памагчы ўсім: і тым, што маюць шчасце на-ведаць сваю родную Святыню, і тым, што ня маюць гэтае матчымасці, а так-сама й тым, што дасюль блудзяць у цемры. Усіх ён хоча злучыць у адну дружную Божую сямейку, усіх зрабіць слугамі Господа нашага, ды запраўднымі будаўнікамі нашае любае Беларусі. Ші-ж не прыгожая гэта мэта нашая? Напэўна кожны з Вас скажа: бязумоўна, так!

Дык злучыма жа ўсе ў нашай ахвярнай працы для свяага собскага добра, для свяага духовага багацьця! Няхай ня будзе сярод нас ані аднаго, хто бы не падтрымаў свяага адзінага Праваслаўнага часапісу „Голосу Царквы”. Мы горача заклікаем усіх праваслаўных беларусаў складаць Калядныя ахвяры на фонд гэтага нашага часапісу. Усе ахвяры будуть запісаныя на падпіску ў 1956 г.

Таксама шчыра просім памагаць нам карэспандэнцыямі, заўвагамі й радамі, зда-бываць новых падпішыкаў ды падаваць нам адресы Вашых знаёмых. Мы верым, што Вы прыймече наш заклік ды ахвотна будзеце з намі супрацоўнічаць, таму пастараляем-ся, каб „Голос Царквы” выхадзіць часцей ды быў міль, чаканым госьцем у кожнай беларускай сямейцы.

Няхай вялікае Свята Нараджэння Спасіцеля нашага цешыць і радуе Вас, а НОВЫ — 1956 — ГОД прынясе Вам з ЛАСКІ БОЖАЕ спаўненне ўсіх Вашых добрых жаданій, а перадусім — Вызваленьне нашае любае Маци-Беларусі!

**ЦАРКОУНАЯ РАДА
Прыходу Св. КІРЫЛЫ ТУРАУСКАГА
БАПЦ ў Ню-Ёрку.**

Высокапрэасвяшчэннайшых Уладыкаў нашых, Архіепіска-
паў СЕРГІЯ й ВАСІЛІЯ, Высокапрападобных: Архімандрита а. ДАНІЕЛЯ, Пратаіерэя а. а. ХВЕДАРА, СЫЦЯПАНА й МІХАІЛА, усе-
чесных Айцоў АЛЯКСАНДРА, АЎГЕНА, ЕВФІМІЯ, БАРЫСА, МІ-
ХАІЛА й КАЛІСТРАТА, дастойных Дырыгентаў, Царкоўныя Ра-
ды, і ўсіх вернікаў св. БАПЦ сардэчна вітае з

**РАСТВОМ ХРЫСТОВЫМ і НОВЫМ — 1956 — ГОДАМ
ЦАРКОУНАЯ РАДА
БАПЦ ў Ню-Ёрку.**

“THE VOICE OF THE CHURCH”

Periodical for the Byelorussians of Orthodox Faith

Published by the Byelorussian Autocephalic Orthodox Church
Editor: 108 Wyckoff St., Brooklyn 2, N. Y., N. Y., Tel.: ULster 2-7552